

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2006 M. SPALIO 10 D. NUTARIMO NR. 978 „DĖL SOCIALINIŲ PASLAUGŲ FINANSAVIMO IR LĖŠŲ APSKAIČIAVIMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
Lietuvos savivaldybių asociacijos 2018 m. rugsėjo 4 d. raštas Nr. (15)-SD-525	<p>1. Dėl 32 p. Savivaldybės abejoja dėl maksimalių išlaidų finansavimo dydžio nustatymo tikslingumo trumpalaikės ir ilgalaikės globos paslaugoms. Praktikoje dažni atvejai, kuomet tokio dydžio nustatymas užkerta kelią žmogui gauti paslaugas. Pvz., savivaldybėje gaunama informacija apie asmenį, kuris dėl savo fizinės ar psichinės sveikatos būklės negali savarankiškai savimi pasirūpinti ir jam reikalingos ilgalaikės socialinės globos paslaugos. Asmuo gauna mažą pensiją, specialieji poreikiai jam dar nenustatyti, tačiau asmens apgyvendinimo klausimą reikia spręsti operatyviai. Kadangi asmens gaunamos pajamos labai mažos, globos paslaugų kaina turi būti finansuojama savivaldybės biudžeto lėšomis. Nustatytas maksimalus paslaugų išlaidų finansavimo dydis dažnai būna mažesnis, negu savivaldybei reikėtų mokėti konkrečiu atveju. Tokiu atveju savivaldybė patenka į situaciją, kuomet asmeniui paslaugų reikia, tačiau savivaldybė negali kompensuoti visos sumos, o kompensuoti likusios globos kainos nėra kitų galimybių, todėl užkertamas kelias asmeniui gauti jam reikiamas paslaugas. Tokiu atveju jei savivaldybė nustatytą labai dideles maksimalias išlaidų finansavimo sumas, toks nustatymas netektų prasmės. Atkreipiame dėmesį, kad valstybiniais ir privatiems globos namams didinant paslaugų kainas, maksimalius dydžius savivaldybių taryboms nuolat tektų peržiūrėti ir didinti, kas taip pat reikalauja papildomų darbo laiko sąnaudų.</p>	<p>Neatsižvelgta. Maksimalius trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos dydžius savivaldybės, vadovaudamosi Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. 978 (toliau – Metodika), turi pasitvirtinti ir dabar. Pagal Socialinių paslaugų įstatymą savivaldybė turi užtikrinti socialinių paslaugų teikimą savo teritorijos gyventojams, todėl ji, įvertinusi savo teritorijos gyventojų situaciją, turi patvirtinti tokius maksimalius trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos dydžius, kurie nesutrukdytų gyventojams, gaunantiems mažas pajamas, gauti reikalingas socialines paslaugas.</p>

	Savivaldybių nuomone, jei vis dėlto būtina reglamentuoti šių paslaugų maksimalius dydžius, juos reikėtų leisti nustatyti savivaldybės administracijos direktoriui.	
	2. Dėl 32 p. suderinamumo su galiojančio aprašo 10 punktu. Sunkios negalios asmenims globos išlaidos turi būti padengiamos iš valstybės biudžeto lėšų, tačiau nustatytas finansavimo dydis – 7,2 BSI (273 EUR) neatitinka realių sunkios negalios asmenims globos paslaugų išlaidų. Savivaldybės akcentuoja, kad šis dydis šiuo projektu turėtų būti keičiamas.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Metodikos 10 punkte nurodyta Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų asmeniui su sunkia negalia socialinei globai skiriamų lėšų dalis (7,2 bazinės socialinės išmokos per mėnesį) naudojama dotacijų poreikiui skaičiuoti. Savivaldybė, organizuodama socialinę globą asmeniui su sunkia negalia ir atsižvelgdama į finansines jo galimybes, gali skirti ir daugiau lėšų, nei nustatytas dotacijos dydis.</p> <p>Savivaldybių biudžetams skiriamos valstybės biudžeto tikslinės dotacijos asmenų su sunkia negalia socialinei globai užtikrinti kasmet didėja (2019 m., palyginti su 2007 m., išaugo daugiau nei 6 kartus ir buvo 23,6 mln. EUR). Šių dotacijų skiriama pagal savivaldybių poreikį.</p>
	3. Dėl 9 p. Šis punktas reglamentuoja, kad socialinė globa asmenims su sunkia negalia finansuojama iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybės biudžetui. Keičiant Metodiką, siūlome įtraukti papildomą reglamentavimą dėl dienos globos paslaugų finansavimo asmenims su sunkia negalia ir nustatyti, kad tais atvejais, kai dienos socialinė globa paskirta ir teikiama, tačiau laikinai sustabdyta dėl paslaugų gavėjo, pvz., laikino gydymosi ligoninėje, ji taip pat būtų finansuojama iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybės biudžetui. Kadangi ši paslauga yra nuolatinio pobūdžio, ją laikinai sustabdžius negalima pradėti paslaugas teikti kitam asmeniui, todėl savivaldybės turi mokėti dienos globos paslaugas asmenims su sunkia negalia teikiantiems darbuotojams darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto lėšų.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Metodikoje nenustatyti paslaugų finansavimo apribojimai, jei asmuo dėl objektyvių priežasčių negali pasinaudoti paslaugomis. Socialinės globos įstaigos finansavimo sąlygas, aptariant ir atvejus, kai asmuo laikinai nelanko socialinės globos įstaigos, siūlome nustatyti įstaigos ir savivaldybės sutartyje. Jei asmenys dėl pateisinamų priežasčių socialinės globos įstaigą (pvz., dienos centrą) lanko ne visą jiems paskirtą laiką, šios įstaigos veikla negali sutrikti ir privalo būti padengtos socialinės globos kainą sudarančios būtiniosios išlaidos, kurios yra nurodytos Metodikos 25–27 punktuose (ne tik bendrosios dalies, bet ir kintamosios dalies išlaidos, pvz.: specialistų darbo užmokestis, socialinio draudimo įmokos ir pan.), kad būtų užtikrintas įstaigos veiklos tęstinumas, paslaugų kokybė ir paslaugų gavėjas vėl galėtų lankytis minėtą įstaigą, kai tik leis jo sveikatos būklė.</p>
	4. Savivaldybės kelia problemą dėl be tėvų globos likusio vaiko socialinės globos apmokėjimo laikotarpiui, kol vaikui bus nustatyta laikinoji globa. Pažymime, kad nuo 2018 m. liepos 1 d. ženkliai pailgėjo (nuo 2–3 dienų iki 10–12 dienų)	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas)</p>

	<p>laikas nuo vaiko paėmimo iš nesaugios aplinkos iki laikinosios globos (rūpybos) nustatymo. Tuo laikotarpiu, kol vaikui nėra nustatyta laikinoji globa (rūpyba), jo apgyvendinimas ir išlaikymas turi būti finansuojamas, tokio reglamentavimo kol kas nėra. Praktikoje mažiausiai 7 dienų prireikia teismo nutartimi panaikinus laikinąją globą (rūpybą) ir laukiant, kol įsiteisės teismo sprendimas. Siūlome parengti metodiką ir finansavimo tvarką, pagal kurią savivaldybės tokiam vaikui galėtų nustatyti socialinės globos poreikį ir skirti socialinę globą. Atkreipiame dėmesį, kad iki šiol nėra panaikintas 2006 m. birželio 27 d. SADM įsakymas Nr. A1-179 „Dėl Socialinės rizikos vaiko ar likusio be tėvų globos vaiko socialinės globos poreikio nustatymo metodikos patvirtinimo“, tačiau šiuo teisės aktu savivaldybės negali remtis nuo 2018 m. liepos 1 d., nes jis nebeatitinka šiuo metu esančios situacijos.</p>	<p>4 straipsnio 5 dalies nuostatomis, nepanaudotos savivaldybių biudžetų lėšos piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti savivaldybės tarybos nustatyta tvarka gali būti naudojamos šeimoje ir bendruomenėje teikiamai pagalbai vaikams, neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms plėtoti. Asmeniui, kuris laikotarpiu nuo vaiko paėmimo iš nesaugios aplinkos iki vaiko globos (rūpybos) nustatymo laikinai prižiūri vaiką, gali būti skiriama socialinė parama (vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa) Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo nustatyta tvarka arba pagalbos pinigai Socialinių paslaugų įstatymo nustatyta tvarka. Taip pat informuojame, kad Seime priimtas Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 3, 16, 17, 19, 21 straipsnių, trečiojo skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymas Nr. XIII-2091, kuriuo nuo 2020 m. sausio 1 d. įteisinama nauja išmokų rūšis – vaiko laikinosios priežiūros išmoka (6 bazinių socialinių išmokų dydžio (228 EUR) per mėnesį), kuri bus mokama Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka nustačius apsaugos vaikui poreikį, vaiko laikinosios priežiūros pas fizinius asmenis ar laikino apgyvendinimo pas fizinius asmenis metu vaiką laikinai prižiūrinčiam asmeniui už kiekvieną laikinai prižiūrimą vaiką, jos dydį apskaičiuojant vaiko laikinosios priežiūros atveju – nuo ketvirtos vaiko laikinosios priežiūros dienos, vaiką laikinai apgyvendinus pas fizinius asmenis – nuo pirmos vaiko laikino apgyvendinimo dienos. Įsigaliojus įstatymui, laikotarpiu nuo vaiko paėmimo iš jo atstovų pagal įstatymą iki vaiko globos (rūpybos) nustatymo arba kito globėjo (rūpintojo) paskyrimo dienos, vaiką laikinai apgyvendinus pas fizinius asmenis, vaiką prižiūrinčiam asmeniui bus skiriama vaiko laikinosios priežiūros išmoka.</p>
--	---	--